

ПРОЩЕННЯ

(ЛИСТ АННИ ХОДИМЧУК СИНОВІ ВАЛЕРІЮ)

СИНОЧКУ! Відчуваю, що тільки ти мене зрозумієш і простиш, що пишу тобі на той світ. Бо не можу по-іншому. Ні плач, ні волення не допомагають мені. Ось вже десятий рік тужу за тобою. Ніяк не можу змиритись, що більше тебе не побачу. Скажу тобі слово листом цим — і облегу душу. Бо спливають мої літа, ось-ось і я до того берега припливу. Ще живою хочу поговорити з тобою, як з живим.

Мій ріднеський! Новин у нас за цей час скільки сталося! Місто Прип'ять, про яке ти міг розповідати цілими вечорами, після аварії виселили. Наташа з дітьми одержала квартиру в Києві. У тому районі, де тепер живе багато прип'ятчан.

Лариса, донька твоя, вийшла заміж. Гарного чоловіка має. Він — військовий. Сам родом з Білорусії. До мене приїжджали в гості, бо на весіллі у Київ не змогла поїхати: не та вже сила та й нездужаю. Три роки тому ти вже й дідом став: є в тебе внучка Катеринка. Вона і на тебе трошки скидається. Бо й Лариса твоя — як дві краплі води схожа на тебе.

Синок твій, Олежка, закінчив школу. Наташа сама допомагає йому стати на ноги і влаштуватись у житті. Хоче, щоб доля у дітей була не такою, як у вас з нею. Печеться про них. За себе не думає, свого життя не влаштовує. Хоч і люди знаходились, та не замінить ніхто їй тебе, мій соколе! Тишитись вона Катериною. Ото і вся розрада для неї, бо хворіти часто стала: дається взнаки робота на атомній станції, аварія...

Валеріку! Знаю, якби ми з тобою зустрілися, ти б обов'язково запитав: чи не ображає мене хто-небудь відколи тебе вдома нема. Ні, синку! Мене вже сама доля ошукала, відібравши тебе. А люди — воші скрізь добрі.

Турбуються про мене твої однолітки, які живуть у селі. Вася Оксєненко як зустріне, так і каже: «Тітонько Анно, що вам допомогти? Може дрова треба чи щось по господарству?»

А дрова мені сільська Рада і колгосп привозять щороку, аби я ними піч і грубу топила. Мені і сарай побудували, і так допомагають.

Навідуються і твої колеги з Прип'яті. Щороку як прийдуть — привезуть всякої-всячини. І крупи, і цукру, і борошна, і взутись, і вдягнутись. Спасибі їм за те. Вони ж невинні у тому, що сталося. І тепер ще піклуються, щоб «мовчав» той четвертий блок, який віді-

брав тебе у мене... Розказували, що скоро атомну мають закрити.

Нехай так і зроблять. Щоб вона не забирала у матерів синів і доньок.

Щороку 26 квітня вони мене з Марією, твоєю сестрою, привозять у Прип'ять. Вшановують тебе і всіх твоїх друзів, які загинули на ліквідації наслідків аварії, як Героїв. Мітинги пам'яті влаштовують. Щороку я тільки й живу тим, що чекаю того дня, щоб хоч побачити місце твоєї смерті.

Бо велике то горе, синку, для матері не мати навіть могилки синові (ст. оператор ЧАЕС Валерій Ходимчук загинув у ніч з 26 на 27 квітня 1986 року на четвертому енергоблоці. Тіло його не знайшли. — Прим. ред.). Казали мені хлопці там, на атомній, що весь четвертий блок — то твоя могила. Хоч на кладовищі зробили уявне місце твого поховання. А якою за

(Закінчення на 4 стор.)

ПРОЩЕННЯ

(ЛИСТ АННИ ХОДИМЧУК СИНОВІ ВАЛЕРІЮ)

(Закінчення.)

Початок на 1 стор.)

ці роки високою та стрункою на ньому виросла посажена мною берізка.

Шанують тебе, Валеріку, і у нас в районі. У кількох селах, переселених із зони відчуження, вулиці на твою честь назвали. У Нових Ладижках вулиця Валерія Ходимчука найкраща. За 9 літ на ній і садки піднялись, і люди обжились.

А як було спочатку мені боляче, коли тебе не стало. Навіть деякі односельчани скося дивились: Валерій, мовляв, з тих, хто цю аварію підлаштував. Вишитували ме-

не й з органів через людей, вивідували все. Розумію, до чого вони прагнули і сказала їм, що діти мої на підлість нездатні. Зрозумій: приємно мені, що пам'ятають тебе, але й гірко, що таким чином — ціною смерті.

Валеріку! Чорнобильська біда рознесла на своїх чорних крилах гіркоту України по всьому світові: і наше прізвище Ходимчук з 1986 року знають навіть в Америці. І про тебе знають, що ти один з тих хлопців, хто відвернув страшну біду.

Ось і торік у Кропивню приїжджала з Амери-

ки наша односельчанка, та ще й родичка Віра Ходимчук. Заходила до нас додому. Довго ми розмовляли, співчувала мені. Говорила, що ще у 86 році в газеті прочитала про тебе. Скільки літ від війни минуло, а вона пам'ятає твого батька, Іллю Опанасовича. І признала, там в Америці, що ти — його син, який собою захистив увесь світ. Вона теж, як і ти колись любив, умилась цілою водою і напилась з нашої криниці, покуштувала сливок з нашого саду і примовку дідову згадала. Він так казав: Смачненькі сливки, хоч і з черв'яками. Але не то черв'яч-

ки — що ми їмо...» Віра в Америці хоче музей чорнобильський створити. Я й твою фотографію дала. Нехай скрізь побачать мою дитину, яка віддала життя, щоб Україну зберегти. І в нас в Україні є музей Чорнобиля. Кажуть, що в цьому році і в Києві відкрили. Та мене ніхто туди не запросив. Хоч так хотілося зустрітись, як не з тобою, то хоч би з пам'яттю про тебе.

Не були з Марією цього року в Прип'яті. Знаєш, тяжко тепер жити, наша вільна Україна лише сниться на погні. Всього не вистачає. І в твоїх колег атомників мабуть бензину не було, чи зайняті були. Я не ображаюсь, не до мене їм тепер. Може вже на 10-річчя Чорнобиля побуваємо з Марією у Прип'яті. Сумна дата, а для мене ж яка чорна...

Синку! При зустрічі ти неодмінно запитав би, що мені потрібно, чим допомогти. Не турбуйся. Все у мене є. І гроші, і продукти, і у що взутись, і вдягтись. Не покидають мене добрі люди. Немає в мене вас, діток, яких відібрала смерть. Трьох — маленькими. І четвертого тебе — красеня у 35 літ. Мені б вас побачити, а ще батька нашого. Заскучала, засумувала за вами нестерпно. Простіть же мене, що не зуміла відвернути смерті — її ще не здолали ні ті, хто в палацах живе, ні ті, хто в хатинах. Не змогла і я, несила, бо як та вишенька-черешенька з української народної пісні: ясно цвіла, та мала виросла... Це ж наша улюблена пісня, яку я тобі співала з дитинства. Прости мене, моя дитино...

Фото Михайла ЗАГРЕБИ.